

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 2 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Telefon száma: 62.

Egyes szám ára 2 fillér.

Lázítás.

Bánffynak a parlamentbe való bevonulásától, amely tegnap ténynyé vált, ettől várják a parlamenti váltógazdaság új üzemét. És nem veszik észre, hogy váltógazdaság állott be nemcsak a Bánffy lelkében, hanem a kormányok eljárási rendszerében is. Széll Kálmán melisszai méztől csepegő beszédét föl-váltotta a nyilt, bátor és férfias szó. A minden vonalon való paktálást követte a tapintattal párosult erély. És ha a tapintat és erély között választani kell, minden Richelieu és Talleyrand dacára győz az erély.

Ez az erély teszi népszevü Tiszát. Hasonlitsuk össze a Tisza iránti közhangulatot kormányralépése ideje és a ma között. „Ádáz“ gyűlölet akkor, békés nyugalom most. Mintha a nyugalomukkal azt mondanák az emberek: jó kezekbe van letéve a mi ügyünk.

A fordulat előidézésében nem csekély rész jutott a vasutasok sztrájkjának. Senki sem tudta elképzelni, miképp gázolt volna ki a sztrájk-hinárból Széll Kálmán. Mert a herosztratoszi hírességű 13 akkal nem lehetett paktálni. Olyan embertől tudjuk, aki járt annak idején a pesti sztrájk-tanyán, hogy akkor a vasutasok hatalmi őrjöngésbe estek.

Megjelent náluk Vörös László és előadta, hogy ő a kormány megbízottja. Nem hittek neki. A kormány írásbeli kinevezését követelték tőle. Mikor aztán nagy nehezen szóba álltak vele, és Vörös László egyet-mást megígért, mindent írásban és az egész kormány atáírásával ellátva követeltek. Makacs-kodásaik, okvetlenkedéseik közben milliók mentek veszendőbe, családok boldogsága forgott kockán és a közönség millióinak természetes önzése felülkerekedett a vasutasok tizezreinek önzésén és megtörte azt.

Mindenki lelki megkönnyebbüléssel vette tudomásul a sztrájk végét. Egyes lelkiismeretlen izgatók azonban nem tudnak nyugodni és mindegyre föl-kavarják az elült szenvedélyviharokat. Nem lehet eléggé megróni azokat, akik sértett hiúságból vagy akárminő érdek-

ből megint ütik a nagy dobót egy ujraszervezendő sztrájk mellett. És hálsabb dolgot cselekednének az ügyészségek, ha a fölbujtókat és izgatókat kipécéznék a kártékony homályból, sem-hogy a sztrájk keserü tanúságlabdacsait a btk. 481. szakaszával gyarapítják. Mert sokkal szebb és gyümölcsösebb hivatása az igazságszolgáltatásnak a bűn megelőzése, mint a büntett re-torziója.

És főképp, mily módot használnak a bujlogatók? Természetesen a türelmes, a beszédes és mégis néma papirt. Ujság és egyéb nyomtatványok alak-jában. A nyomtatványokért bajos bárkit felelősségre vonni, mert a szerző mindenetre, de legtöbbször a nyomdász is ismeretlen. Azonban nem így a lapok. A „Független Magyarország“, amely nem szégyelt a Missler F. ki-vándorlási irodának hónapokon át lap-jában propagandát csinálni, most a „Vasutasok érdeke“ címen külön rova-tott nyitott és abban valóban aggasztó közlemények látnak napvilágot. Mai számában azt írja: „Majd eljön az őszi forgalom, a gabona, répa, bur-gonya, élő szállítás, majd eljön a 15—20 rendkívüli korszaka...“ Irja pedig ezt dőlt betűkkel és gondolat-jelekkel, mintha azt mondaná: Majd akkor sorakoztatok újra vasutasok!

Pedig ugyancsak ez a lap közli, hogy a kereskedelmi minisztériumban érte-kezet volt az összes üzletvezetők be- vonásával, amelyen a vasutasok sérel-meit és azok orvoslását beszélték meg. Különösen lényeges módosítás lesz a törvénytervezetnek a lakberekre vonatkozó részében. És tudvalevőleg épen ezt a részt találták elsősorban sérel-mesnek a vasutasok. Ámbár tehát konstatálni kénytelen ez a lap kormány jóakarátát, mégis szítja a lohadó pa-razsat.

Ha krajcáros lapok, amelyek több-nyire az undorig mennek a közönség kegye hajhászásában, tehát a kormány ócsárlásában, csatlakoznak ehez az irányhoz; azt nem csodáljuk. De hogy az Egyetértés, amely függetlenségi irányja

mellett a komoly, szolid modor hive, és amely épen a sztrájk idején elsőnek merete vezető cikkében elítélte a vasuta-sok tulkapásait, hogy ez a lap is meg-nyissa hasábjait a lelkek nyugalma megbolygatásának, ezt nem hittük volna.

Már azzal, hogy a kolportált vörös plakát tartalmát leközi, csatlakozik annak intencióihoz. Abból pedig izga-tást olvasni ki. Amikor pedig a sztrájk következményeiről beszél, ne a kor-mányt támadja, hogy miért nem ter-jeszti már elő a módosított javaslatot, akkor nem volna sztrájk! Hanem óva intse a sztrájkba készülöket!

A kormány nem engedheti magát terrorizálni. Egyébként eleddig sürgő-sebb javaslatok vártak elintézésre, most meg a delegációk üléseznek. Egyéb-ként mi tudakoltuk a vasutasok köré-ben és ott semmiféle újabb mozgalom-ról nem tudnak. Nem tudnak arról sem, amit az Egyetértés állit, hogy a vonalakon a vasutasok most is katonai egyenruhában szolgálnak és ugyis, mint vasutasok, ugyis, mint katonák fizetést huznak. Ez egyszerűen nem felel meg a valóságnak.

Az újabb mozgalom is csak rész-leges lehet. Ha pedig általánosabbá válik újra, amitől Isten ments: akkor a kormány kénytelen lesz komoly meg-fontolás tárgyává tenni azt a tervet, amelylyel Franciaországban is foglal-koznak és amely a vasut intézményé-nek katonai szervezetére vonatkozik.

A delegációk. Az osztrák delegáció ma délelőtt plenáris ülésben folytatta Jávorsky elnöklete alatt a tanácskozásait. A közös miniszterek mind megjelentek. Napirenden az okkupált tartományok költségvetése állott.

Wassilko lovag és dr. Zaffron interpellációi után Dr. Lich mindenekelőtt az elhunyt Kállay Benjaminról emlékezik meg meleg hangon. A mai vezetőség érdemeit csak méltányol-hatja. Kifogásolja, hogy Dalmáciával is ugy bannak, mintha okkupált tartomány volna.

Burián közös pénzügyminiszter jobbára ismétli azt, amit tegnap mondott a magyar delegációban. Beszámol boszniai körutjáról.

A költségvetést ezután elfogadták a ten-gereszeti budgetre, melynek Pergelt előadó volt az első szónoka.

Ma délelőtt ülésezett a magyar delegáció tengerészeti albizottsága, amely hitelesítte a jelentést. Az ülésen báró Daniel elnökölt.

A város hódoló fölirata.

A városunk mult havi törvényhatósági közgyűlése *Schmausz* Endre főispán indítványára elhatározta, hogy Rákóczy Ferencz hamvainak hazaszállítására vonatkozó királyi kéziratért a város közönségének háláját hódoló felirat útján tolmácsolja. Dr. *Biró* Károly polgármester maga fogalmazta a hódoló feliratot, amely ma már pompás kiállításban teljesen készen áll. Nagy kék, aranykaposos, aranybojtos tokban van elhelyezve a feliratot tartalmazó könyv. Maga a könyv fehér bőrbe van kötve. A bőrkötésen a város email-czimere van középütt (Szent Terézia Szűz Máriával és a kised Jézussal). A négy sarkon szép zománccsiszek. A kiállítás általában »A király könyve« című díszmű kiállítására emlékeztet. Belül két moaré-selyemmel bélelt fehér kartonlapok közt maga a csaknem három fólio-oldalas felirat, amely nyomtatást utánzó kézi rajz remek színes inicialéval. A kiállítás *Mocsáry* czég munkája.

A felirat szövege, amely ékes nyelven és költői lendülettel hirdeti a nemzet és a város királyhűségét, egész terjedelmében a következő:

Cs. és ap. kir. Felső!

Legkegyelmesebb Urunk!

Hű magyar népe benső örömmel és a legmélyebb hála érzetével eltelve fogadta Felsőged azon fenköltségek elhatározását, amelylyel a magyar nemzet nagy hőse, II. Rákóczy Ferencz idegenben porladó hamvainak hazaszállítását elrendelte.

Hevesen dobbant meg a honfi szív a királyi szavakra, a melyek a király és nemzet kölcsönös bizalmát, az ellentétek és félreértések végleges letűnését s a sikeres egyéni munkálás alapfeltételét képező öszhangot hirdetik.

Szabadka sz. kir. város hazafias közönségének lelkét sem hagytiák érintetlenül a nemes királyi szavak. Öröm lelkesedésés hála töltötte el a szíveket, megszólalt a törvényhatósági bizottság is s kitörő lelkesedéssel határozta el, hogy Felsőged atyai szeretetének ezen újabb megnyilatkozásaért háláját és köszönetét feliratilag juttatja kifejezésre.

Hálátelt kebellet, s szívünk egész melegével mondunk köszönetet Felsőged elhatározásáért, hatványozott szeretettel tekintünk a magas trón felé, ahol a nemzet szívének dobbanását megérti a jóságos király s a legnagyobb remény és bizalommal nézünk a jövőbe, mert újabb bizonyosságát látjuk, hogy király és nemzet megértik egymást s egygyé forranak érzelmeikben.

Fohászuk a magasba, hű imánk a Mindenhatóhoz száll, áldást kérünk a nemes szívé jó királyra, dicsőségért esdünk a magyarok büszkesége, a szent korona felkent jére s hosszú életért könyörgünk, hogy még soká uralkodhasson népei boldogságára.

Szabadka, 1904 évi május 15.

Sz. sz. kir. város törv. hatósága nevében
hódoló alattalója

Dr. Biró Károly,
polgármester.

A szabadkai kiállítás.

A hatóság mindent elkövet, hogy a jövő esztendőben Szabadkán rendezendő mezőgazdasági és iparkiállítás mentől fényesebben sikerüljön. Értekezletet értekezletre tartanak hogy mentől alaposabban előkészüljenek a kiállításra és szervezzék azt.

Az ilyen kiállítások nem csak az idegenforgalmat emelik, amivel különben jelentékeny öszszegéket hoznak a kiállítás székelyére, hanem megtanítanak arra, hogy mit bírnak mi magunk és arra, mit tudnak mások, mi-jök van másoknak. Az okulással karöltve jár a serkentés mint hatalmas erkölcsi ökök, melyek melletti nem marad a reklámmal járó anyagi előny.

Nem hagyható itt figyelmen kívül az az általános kulturalis eredmény, amely a kölcsönös érintkezés és megismerésből származik.

Az 1905. nyarán Szabadkán rendezendő mezőgazdasági és iparkiállítás ügyében ma a városháza tanácstermében újabb értekezlet volt. amelyen dr. *Biró* Károly polgármester elnökön kívül *Szalay* Mátyás főkapitány, dr. *Dembitz* Lajos főügyész, dr. *Bolits* József és *Antunovich* Andor tanácsnokok, *Milassin* Ignác h. alszámvevő és *Alapf* István jegyző, dr. *Reisner* Lajos iparhatósági biztos, azonkívül a gazdakör és ipartestület kiküldöttei voltak jelen.

A polgármester megnyitván az ülést, jelentti, hogy a szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára megküldötte a szabadkai kiállításra vonatkozó javaslatát. A javaslatot egész terjedelmében fölolvassák. A kiállítás címe volna: Szabadkai ipari és gazdasági kiállítás.

A kiállításon mindazon iparágak képviseltessenek, amelyek Szabadkán vannak. Esetleg a kamara területén előforduló egyéb iparágak is bevonhatók volnának a kiállítás keretébe. Képviseletessék itt a kiállításon magukat a megye területén levő összes gazdasági intézmények, intézetek és szövetkezetek. Felhivandók a részvételre mindazon gyárak az egész országban, melyek gazdasági üzemhez szükséges eszközök előállításával foglalkoznak. A kiállítás egy osztályát képezné a tanonc — és segédmunkakiállítás.

A kamarai titkár javaslatához többen szölköztek hozzá. *Abrasics* Mihály, *Fülöp* Lajos és *Pausich* János a kiállítás idejéül az 1906. évet ajánlják, miután a kiállítás jövő évre való rendezésével már elkéstünk. Azonban leszavazták őket.

Az értekezlet végén az elnöklő polgármester határozatképen kimondta, hogy

1. Az ipartestület és gazdakör kiküldöttei felkéretnek, hogy a kamarai titkár javaslatának figyelembevételével a kiállítás programját elkészítsék és azt az e hó 12-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartandó újabb értekezleten mutassák be.

2. A hatóság értesítést bocsásson ki, mely szerint 1905. augusztus 20 től szeptember 10-ig Szabadkán ipari és mezőgazdasági kiállítás rendeztetik.

3. A legközelebbi értekezletre hívassanak meg a szegedi keresk. és iparkamara elnöke, *Szarvady* Lajos és titkára, *Kulinyi* Zsigmond; a kerületi kir. iparfelügyelő, *Ákos* Arnold a Bácsbodrogmegyei Gazdasági Egyesület és az Országos Magyar Gazdaszövetség titkára, *Rubinek* Gyula, országgyűlési képviselő.

E határozatok enuncialisával az ülés véget ért.

A tanítók fizetése.

Alább egy cikket közlünk *Havas* Antal szabadkai tanító tollából, amely kettősen aktuális. Egyrészt mert most folynak Budapesten a népoktatási reform ankettárgyalásai, amihez szervesen kapcsolódik a népoktatók anyagi helyzetének kérdése. Másrészt holnap gyűlnek tanácskozássra a szabadkai községi tanítók, hogy fizetésjavításuk mikéntje iránt megállapodásra jussanak és e megállapodást mint kérelmet a közgyűlés elé terjesszék.

Magához a cikkekhez, illetve az abban közszemlére bocsátott házi költségvetéshez csak annyi a megjegyzésünk, hogy ha a cikkkiró

ur budgetje csakugyan ilyen is, ugy 2440 koronás budgetjével bizonyára egyedül áll a szabadkai tanítók között. Ez esetben pedig ez a budget tanulságok levonására nem alkalmas. Egyébként, mint a cikkből is kitűnik, Szabadka város 200 koronával most is jobban díjazza a tanítókat, mint az állam. A tanítók nem kívánhatják, hogy akkor, mikor a város háztartásának egész vonalán a takarékoság a jelszó, csak éppen velük szemben legyen a város bőkezű.

Újabb határozat provokálása ezen ügyben annál kevésbé időszerű, mert egy a tanítók fizetésrendezésére vonatkozó memorandum már ugyis be lett terjesztve a tanácshoz és az az általános fizetésrendezéssel kapcsolatban fog megoldást nyerni.

*

Héköznapi ebéd á 1 k. 44 fill.

70 ünnepi ebéd á 80 fill-rel

több, összesen . . . . . 581 k. 62 f.

Reggeli és vacsora (kávé 2-5 l.

tej) 1 kor. 20 f., vásár- és

ünnepnap 40 fill-rel több,

összesen . . . . . 216 „ 10 „

Lakbér . . . . . 300 „ — „

Mosás és vasalás . . . . . 56 „ — „

Cseléd . . . . . 120 „ — „

Négy gyermek után tandíj . . 100 „ 60 „

Tankönyvek, tanszerek, kötelező

kézi munkák, rajzok . . . . . 125 „ — „

Orvos és gyógyszer (br. Hirsch-

egyletnéi tagságdíj) . . . . . 72 „ — „

Adó . . . . . 23 „ — „

Nyugta-bélyeg . . . . . 7 „ 68 „

Világítás . . . . . 46 „ — „

Téli fűtés . . . . . 96 „ — „

Nyugdíjlevonás . . . . . 30 „ — „

Gyümölcs, szilvaiz és befőttek . 65 „ — „

Ruha (2 fiu- és leánygyermek

és a szülők) . . . . . 300 „ — „

Czipők . . . . . 108 „ — „

Fehérn., kalap, nyakkendő stb. . 135 „ — „

Főösszeg: 2442 k. — f.

Bevétel Szabadka

sz. kir. város

házi pénztára-

ból: törzsfize-

tés . . . . . 200 kor.

Lakbér . . . . . 240 „

Az államsegély-

ből 3 korpótlék 300 „ 1740 „ — „

Deficit: 702 k. — f.

A fent bemutatott részletes költségvetésben nincs feltüntetve egy fillér sem, melyet részletes számlákkal nem igazolhatnók. Nincs e költségvetésben egy pohár bor, se szivar se egy kis szüzdohány, kávéház, színház, fürdő, kirandulás *Palic*-ra, levélpapír, bélyeg, ujság, kotta, zongoratanító, egyleti tagsági díj, életbiztosítás, jótékony célú adakozás, könyvtárgyarapítás, ujság és sok aprólékos kiadás pl. károk, poharak, edények stb. stb.

Már most az a kérdés, hogyan tartom én fönn háztartásom az örökös deficit mellett? Ime válaszom: van Szabadkán sok jónevű takarékpénztár és ott adnak jótállás mellett 8—9%-ra pénzkölcsönt, ennek a kamatja sincs a költségvetésbe feltüntetve; a tőkére is törlesztnek évenként vagy 20%-ot. Erre pedig onnan telik, hogy iskola után naponként 4—6 órán át magánházakban tanítok.

Legyen szives már most a városi képviselőtestület bármely tagja nekem megmondani: jogosultan várja-e a szabadkai tantestület, hogy 12 év óta kért fizetésrendezése és

lakbérátalányának kiegészítése a törvényben előírt módon (az állami lakbérátalány 420 kor) most megtörténjék?

Illőnek és jogosnak találja-e, hogy akkor, amikor a ruha, az élelem, a lakás napról-napra drágább, a tanító ne tudjon megélni?

Illőnek és jogosnak találja-e a t. városi képviselőtestület, hogy miután rendezték a középiskolai tanárok fizetését, fölemeiték a hitoktatók díját 600 frtról 840-re, midőn immár a tisztviselők fizetésrendezése is megtörtént; hogy a tanítótestület jogos igénye is kielégíttessék és legalább az *állami falusi tanító* fizetésének arányában szabják meg a mi fizetésünket?

Az állami tanítók fizetése 500 frt, előléptetésül 200 frt, 50 frtos ötödéves korpótlék és lakbérátalány.

Havas Antal.

H I R E K.

— **Személyi hir.** *Schmausz* Endre főispán a ma esti gyorsvonattal a fővárosból hazakerkezett.

— **Az érettségi einőke.** A szabadkai főgymnasium szóbeli érettségi vizsgálatának határideje mig mindig nincs megállapítva. A késlekedés oka a miniszteriumban van, a hol nem találnak embert, akit a vizsgáló bizottság elnökéül kiküldhetnének. Dr. *Badió* Ferenc a mintagymnasium igazgatója tegnap érkezett levelében tudatta, hogy nagy elfoglaltsága miatt már bejelentette a miniszteriumnak, hogy nem vehet részt a vizsgálatokon. Ugy értesülünk, hogy most vagy *Burtoniek* Gézá, az Eötvös collegium igazgatóját, vagy pedig *Gyomlay* Gyula drt. a mintagymnasium tanárát küldi ki a miniszter gymnasiumunkhoz.

— **Esküvő.** Dr. *Morava* Károly, a szabadkai törvényszék jegyzője szombaton, e hó 4-én esküszik örök hűséget *Vajna Mariskának* *Vajna Béni* földbirtokos leányának.

— **Szinügyi bizottsági ülés.** A szinügyi bizottság szombaton délután ülést tart, amelyen a dr. *Bóli* József kultur tanácsnok által újra átdolgozott szinügyi szabály rendelet tervezetét fogja a bizottság megvitatás tárgyává teüni. Városunk szinügyének jövőjére nagy kihatással lesz a nagy alapossággal feldolgozott szabályrendelet és ezért óhajtható volna ha bővebb tájékozódás végett a szinügyi bizottság tagjai ezuttal a szokottnál nagyobb számban érdeklődnének a szombati ülés tárgya iránt.

— **A zombori ügyvédegylet a kliensfogdosók ellen.** A zombori ügyvédegylet érdekes felhívást bocsájtott ki az összes ügyvédekhez mely a következő kép hangzik. Igen tisztelt kartárs úr! A zombori ügyvédegylet elodázhatatlankötelességének ismerte fel, hogy a maga részéről minden módjában álló eszközzel gátat vetni igyekezzék azoknak a piszkos üzelmeknek, a melyeket a kliensfogdosó ügynőkök immár a legnagyobb vakmerőséggel folytatnak városunkban. Minél kevesebb része van az ügyvédi karnak azokban a visszaélésekben, a melyeket mégis többnyire a mi rovásunkra követnek el városzerte ismert gyanus alakok, olykép, hogy a tapasztalatlan feleket már a pályaudvaron, vagy a korcsmába érkezésükkor elfogván, őket lebeszéli arról, hogy ahhoz a perbeli képviselőhöz menjenek, a kihez menni szándékoztak, és másokhoz, többnyire nem is ügyvédekhez, hanem zugirászokhoz kalauzolják, továbbá a felektől pénzt csálnak ki azon ürügy alatt, hogy azt az ügyvéd, vagy a tisztviselő részére kérik, — annál több okunk van nekünk hogy ezen visszaéléseket megszüntetni,

vagy legalább lehetőleg korlátozni igyekezzünk minden nekünk imputálható összekötés ellen. A zombori ügyvédegylet 1904 április 16-án kelt közgyűlésében elhatározta, hogy az összes kartársakat megkeresi az iránt, sziveskedjenek a hol csak efféle ügyfélvezetést észlelnek, azt minden adattal az alulírt elnöknek vagy titkárnak az ügyvédegylet nevében leendő megtorlás céljából tudomására hozni. Minthogy igen gyakori eset, hogy ezek az ügynőkök a hivatalos helyiségek előcsarnokaiban és folyosóin lesik a prédát, sőt hasonló eseteket a szolgák és alárendelt hivatali kézbesítő közegek, megyei legények részéről is alkalmunk volt tapasztalni, kérjük: alkalomadtán az illető hivatali főnőkök figyelmét nyomban felhívni az ilyen visszaélésre. Kérjük és elvárjuk az igen tisztelt kartárs úrtól, hogy nem fogja magát rosszul alkalmazott kollegialitás tekintet által visszatartatni azon erkölcsi és becsületbeli kötelességének végrehajtásában, hogy a visszaélést ahol, de legkevésbé kartársnál meg ne tűrje, és így passivitásával hozzá ne járuljon ahhoz, hogy egynek a különben is fejelemi vétséget képező cselekedete egy egész kar becsületét és tekintélyét aláassa. A zombori ügyvédegyletnek 1904. évi április 16-iki közgyűléséből. Kartársi tisztelettel *Vértesi Károly* s. k., elnök. *Dr. Pataj Sándor* s. k., titkár.

— **Asztalos sztrájk.** A *Varjas*-féle műhelyben keletkezett asztalos sztrájkból kifolyólag olyan hírek terjesztettek, mintha általában készülnének az asztalos munkások a bérmozgalomra és már 100 aláírással el látott ívet is köröznének. Mint illetékes forrásból értesülünk a sztrájk még mindig részleges és még az iparhatósághoz be nem terjesztik a jelzett ívet, addig a sztrájk csupán a fentnevezett műhelyre szorítkozik.

— **A magyar asztaltársaság kirándulása.** A helybeli magyar asztaltársaság, holnap *Urnapja* alkalmával, társas kirándulást rendez *Palicsra*. Délben kedélyes lakoma lesz *Perge Lajos* szőlőjében, a hol a jótékony egyesület derék tagjai bizonyára kellemes napot fognak tölteni a vendégszerető házigazda jóvoltából.

— **Eljegyzés.** *Szász Ottó* *Baján* eljegyzte *Stauber Albert* visontai bérlő leányát, *Margitot*.

— **A templompark látogatói.** A mai napon szinte hihetetlenül hangzó panasz érkezett szerkesztőségünkbe, azonban a panasztevő urhölgy, aki még akkor is az átélt izgalmak hatása alatt látható izgatottsággal közölte velünk a történeteket, kétségtelemné teszi, hogy *Szabadkán* fényes nappal sincs mindig az ember biztonságban. A szent Teréz templom előtti parkban ma délelőtt gyermekével sétált az illető urnő, miközben egy a park egyik padjára telepedtek le pihenni. Néhány pillanat alatt egy toprongyos, piszkos csavargó jött arra és a mint meglátta az üdülő családot, odament hozzájuk és a gyermekekkel kezdett foglalkozni, miközben fenyegető tekintettel méregette a gyermekeiért remegő urnőt. — A veszélyes külsejű egyénnek szerencsére nem volt ideje szándékát valóra váltani, mert az urnő lélekjelölését nem veszítve el, hirtelen és nagy gyorsasággal, gyermekeit magával vonszolva kisietett a sétányból. Mindez pedig délelőtt 9 órakor történt azon a helyen, a mely a közönség üdülésére van szánva városunk kellő közepében. Ha már rendőr nincs is ott, de legalább egy parkőrt lehetne alkalmazni, mert bizony így nem felelhet meg rendeltetésének az így is csak másodmagával létező üdülőhely.

— **Hírek a szinikerületből.** Megirtuk, hogy *Mezey Kálmán* a győri szinikerület igazgatója fogja elnyerni a délvidéki színházak vezetését. Most azonban jelzett hírnök változást szenved, miután *Mezeyt* a győriek nem akarják elengedni, amiért is *Mezey* a pályázattól visszalépett. A szinikerület elnöksége ennek folytán új pályázatot hirdetett, melynek eddigi eredménye az, hogy a kerület elnyeréseért újlag 6 igazgató folyamodott. És pedig: *Kunhegyi Miklós*, *Szabadhegyi Aladár*, ifj. *Polgár Károly*, *Szilágyi Dezső*, *Fehér Károly* és *Szalkai Lajos*. Valamennyi direktortól bekérlik a tagok névsorát és a kerület elnöksége fog tárgyalni a városoktól nyert megbízás folytán velük. A tárgyalások befejeztével a legközelebbi ülés *Szegeden* lesz megtartva s ott fognak dönteni a fölött, vajjon ki nyerje el a kerületet.

— **A szegényház kenyérszükséglete.** Mahagyta jóvá a városi tanács a szegényház kenyérszükségletére kiírt árlejtést, a melynek eredménye szerint 1905. január 1-től 1907. december 31-ig *Csikós Mátyás* helybeli sütőmester, mint legolcsóbb ajánlattevő fogja a szegényház lakóit a szükséges kenyérmennyiséggel ellátni.

— **A palicsi halászat jövedelme.** A lefolyt hóban a palicsi halgazdaság a következő kép jövedelmezett a városnak a tőmesternek hozzánk érkezett jelentése alapján: Az összes havi jövedelem 6083 korona 80 fillért tesz ki, amely összegből levonva a halászok jutalékát és a költségeket 1821 kor. 72 fillért, a tiszta jövedelem 4262 korona 08 fillért tesz ki.

— **Az óbecse-zombori tervezett vasuti irány ugylátszik kiépítettlen marad a jelenlegi engedményesek kezében.** A huza-vona már oly régi, hogy az érintendő községek valamennyie elveszti türelmét a várakozásban. *Sorba* vonják vissza a megszavazott hozzájárulási összeget vagy pedig határidőhöz kötik ezt. Legutóbb *Kerény* községe mondta ki, hogy ha egy éven belül föl nem épül a vasut, úgy a följárulást hozzájárulást nem adja meg. — Különben *Óbecsével* is így járnak az engedményesek, mert itt is határidőhöz van kötve a kiépítés és az már ez évben le fog járni. Miután a legtöbb község így gondolkodik, elmondhatjuk, mikép a *Óbecse-zombori* vasut kiépítés kérdése immár haldoklik. Pedig tagadhatatlan, hogy ez a vasuta összeköttetés egész közép-Bácskát érdekli.

— **A Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesülete.** *Gádon* (*Bács-Bodrog* megye) díjazással egybekötött nagyobb szarvasmarhakiállítás rendezett, a melyre *Gádon* község és környékéről több mint hatszáz darab szarvasmarhát hajtottak fel. Ez alkalommal osztották ki a földmivelésügyi miniszter négyszáz koronát és *Draxler Lipót* nagyikindai földbirtokos száz koronát kitévő, az egyesület által kitűzött díjakat és számos elismerő oklevelet.

— **Jegyek a bikaviadalokra** Ez év június 4-én 5-én és 8-án szenzációs szórakozásban lesz részük a budapestieknek és a *Budapestre* rándulóknak. Az állatkert területén épült órénában egy elsőrendű toreador közreműködésével bikaviadalokat rendeznek, akátsak *Szevilléban*. A jegyek hozzáférhetőbbé tétele végett a Központi Menetjegyiroda vidéki elárusítókról is gondoskodott. *Szabadkán* *Vig Zsig. Sándor* könyvkereskedésében kaphatók a jegyek. *Helyárak*: Páholy négy személyre 100 K., ülő helyek 15, 12, 10, 8, 6 és 4 korona.

— **Hirtelen halál.** Hegyalai Pál kebeliai gulyás még tegnap este jókedvűen vacsorázott és azután aludni tért. Az éj folyamán hirtelen rosszul lett, mire kocsira tették, hogy gyógykezelés végett a városba hozzák, utközben azonban meghalt. A holttestet a mentők kivitték a bajai temető hullaházába, a hol holnap rendőri boncolást eszközölnék rajta.

— **Baleset a husvágásnál.** László Krisztina helybeli lakosnő ma reggel husvágás közben a bárdal úgy a kezére csapott hogy, két ujját elvágta. Súlyos sebeit a mentők kötözték be.

— **Newyorki balletársaság Szegeden.** Ma szerdán érkezett meg Szegedre a newyorki Metropolitaine balletársaság, hogy több estén át vendégszerepeljen. A primadonna Fröhlich Bianka egy magyar származású hölgy, a ki táncában megközelíti Miss Isidorá Duncant.

— **A cselédleány tragédiája.** Bergel Etel, Bergel Jakab kunbajai lakos leánya évekkal ezelőtt Kunbajáról Szegedre ment, ahol cselédeskedett. Közben ismeretséget kötött egy szegedi katona emberrel, aki éveken keresztül házassági ígérekkel hitegette a hiszékeny leányt, aki anyának érezte magát és felvételtett hétfőn a szegedi bábaképző intézet betegek közé. Orvosi gyógykezelés alá vették. Javult is valamelyest állapota. De tegnap beüzent hozzá a hitszegő legény. — Nem kellesz, mert mást gondoltam. Én még nem nőülhetek meg. Délután halva találták ápolói. Foszformérget vett be s az idézte elő halálát.

— **Állásokat nyerni legbiztosabban csakis az »Országos Általános Pályázati Hírlap«** útján lehet, mely az állástadókkal való közvetlen összeköttetése folytán leggyorsabban ad hirt, az összes betöltendő állásokról. Az állástadók is nagyobb részt e lap útján töltik be a megüresedett állásokat. Minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselői, gazdasági, hivatali, pénzügyi, kereskedelmi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van a feltételek és teljes címek kiírásával. Ingyen melléklete a »Jegysek és Házasulandók Lapja« melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Előfizetési ára 1/4 évre 4 kor., egyes szám 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet körút 18. Képviselők fiókiadóhivatalok vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek.

— **Házassági célból ismerkedni legbiztosabban lehet »Házasulandók Lapja«** útján, ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasságok között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillér.

Csóvits Ilona és a tanács.

Lapunk minapi számában szóvátettük, hogy a tanács megtagadta Csóvits Ilonának, a szabadkai származású jeles fiatal festőnőnek, azt a kérését, hogy Palicson szobát kaphasson nyárára, ahol szabadon élhetne festői terveinek. A tanács egyes tagjai kifogásolták a Csóvits Ilona által fölmutatott bizonyítványok értékét, amelyek az ő szép előmeneteléről tettek tanuságot. Azok a bizonyítványok pedig *Asbe* müncheni professzor aláírásával voltak ellátva. Csakhogy a tanácsban egyes urak azt vélték, hogy *Asbe* jelentélen ember lehet, mert ők nem ismerik.

Erre aztán *Bólts* József dr. kulturtanácsnok — aki egyébként eléggé nem méltányolható atyai jóérzéssel egyelőre a maga otthonában látja vendégül a művésznőt — kérdést intézett Wagner Sándorhoz, a Münchenben élő magyar származású világhírű festőművészhez, minő nivón áll az *Asbe* féle iskola. Mire Wagner Sándor a következő levéllel felelt:

München, 1904. május 29.

Mélyen tisztelt uram!

Van szerencsém ezennel értesíteni Nagyságodat, hogy az *Asbe* féle intézet itt általános elismerésnek örvend s hogy tanítványai tudomásom szerint nagyobbára szép eredményeket mutatnak föl. E szerint bátran mondhatom, hogy az intézet bizonyítványai is teljes értékkel bírnak.

Különös tisztelettel kész szolgálja

Wagner Sándor.

E levél folytán Csóvits Ilona újra beadja kérvényét és most már talán nem fogják *Asbe* nevét lekicsinyelni. Ha csak le nem kicsinylik vagy éppen ismeretlennek nem mondják Wagner Sándor nevét. No de akkor risum teneatis!

LEGUJABB.

A trónörökös fiának keresztelése.

Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje *Hohenberg Zsófia* hercegnő kis fiának ünnepélyes keresztelése tegnap volt a konopiszi kastélyban. Az újszülött az *Ernö Alfonz* nevet kapta a kereszttségben. Mint keresztszülő *Caserta* gróf volt jelen.

Elhunyt esch politikus.

Prágából jelentik, hogy Janda Armin tartománygyűlési képviselő és az országos közoktatásügyi tanács esch osztályának volt elnöke, tegnap délután szívszélhűdés következtében hirtelen meghalt.

A háboru.

A japánok most az oroszoktól elhagyott *Dal'naba* vonulnak be és elfoglalják. Dalnyt az orosz vállalkozási szeilem alapította, fejlesztette, hogy egykor a Keleten az amerikai San Francisko hivatását töltse be. Az ellenállás nélkül bevonuló japánok a város nagy részét romokban találják.

A *kincsui ütközet* és annak sztratégiai jelentősége még mindig élénken foglalkoztatja az egész világon a kedélyeket.

Az orosz távirati ügynökség jelentése szerint a londoni Standarenak az a jelentése, hogy Varsóban 600 politikai büntetett felakasztottak és Moszkvából 80 koporsóban titokban távították el agyonlőtt személyek holttesteit, koholt és minden alapot nélkülöz.

Bebizonyult, hogy a japánok már régóta felingerelték a benszülött giljakokat az oroszok ellen területük elfoglalása esetére jogaiknak épségben tartását ígérve nekik.

— A giljakok nemcsak megtagadták az önkéntes szolgálatok megtételét, hanem igyekeztek a többi benszülöttet, a csunghuzókat és goldokat hasonló eljárásra bírni. Utóbbiak általánosan ismert jó lövők és vezetők. Az Kabarovszkba szánt gőzösön 300 japán volt. Számos halálos kimenetelű beriberi eset fordult elő közöttük.

Áruló tiszt a francia hadügyminiszteriumban.

Párisból jelentik, hogy ott tegnap letartóztatták Dautriche francia tisztet, aki a had-

ügyminiszterium sajtóosztályában volt alkalmazva. A letartóztatott, aki 60 éves családos ember, állítólag árulás gyanuja alatt van, amely a Dreyfus-ügygel is kapcsolatban lenne. A semmitőszéken éppen ezért a Dreyfus-ügy tárgyalása is halasztást fog szenvedni.

Kereszt a francia bíróságoknál.

A francia szenátus tegnapi ülésén *Halgein* interpellált, miért távították el a keresztet a bíróságok termeiből. Ez sérti a katolikusok érzelmeit. Ballé igazságügyminiszter ezen intézkedés törvényszerűségét fejtegette. A választ 173 szavazattal 105 ellen elfogadták.

Egy alagut megnyitása.

Ma volt a wocheini alagut ünnepies áttörése Lipót főherceg, Wittek vasutügyi miniszter és számos magasrangú vendégjelenlétében.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Notorius zsebtolvaj. A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa ma Szerdahelyi Sándor elnökle alatt egy országosan ismert zsebmetsző büntügyében ítélkezett, Szabó Sándornak hívják, kinek a bécsi és a budapesti rendőrséggel is már sokszor gyűlt meg a baja. Mult év június 23 án a helybeli vasuti állomáson két nőt akart kizsebelni és egyiktől állítólag összes pénzkészletét el is lopta. A mai tárgyalás alkalmával a lopás büntette miatt emelt vádat Eperjessy kir. ügyész elejtette, mert az nem volt bizonyítható, azonban a két rendbeli lopás kísérletében bűnösnek mondotta ki a törvényszék és ezért hat havi börtönre ítélte.

Zentai ügyvédek sajtóügye. Dr. Ellinger zentai ügyvéd és az „Összetartás“ című időközi lap szerkesztője ellen dr. Hajdu Dezső ugyanottani ügyvéd és tűzoltó főparancsnok a mult év október 31-én megjelent »Irigység« című cikk sértő tartalma miatt feljelentést tett és nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés miatt vád alá helyezését kérte. A ma megtartott büntető főtárgyalás alkalmával panaszlott ügyvéd kijelentette, hogy az inkriminált cikket nem is ő írta és sértő szándéka egyáltalában nem volt, különben is a történetek miatt sajnálatának adott kifejezést. Blau Géza dr. főmagánvádló képviselője a nyilatkozattal megelégedett azon hozzáadással, hogy dr. Ellinger e nyilatkozatot lapjában jelentesse meg. A kir. törvényszék ezek alapján felmentő ítéletet hozott.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonatermékkereskedő cég tudósítása.

— Május 31. —

A határidő-üzlet.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	—	—
Buza máj. 1904	—	—
Buza okt.	905—912	904—05
Rozs apr.-re	—	—
Rozs májusra	—	—
Rozs okt.-re	678—681	678—79
Zab máj.-ra	—	—
Zab	—	—
Zab október	580—573	574—75
Tengeri máj	526—529	527—28
Tengeri	538—540	538—39
Tengeri	558—555	554—56
Teng. jul. 1904	—	—
Repcé	—	—
repcé aug.	10.70—10.80	—

A szerkesztésért felelős DR. SCHÖBER BÉLA